

O'ZBEKISTON
Ona yurtning - oltin beshiging

TONG Yulduzi

№19 (66352)
2002 yil
6 may,
dushanba
Sotuvda
erkin narxda

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

Gazeta 1929 yil 1 avgustdan chiqib boshlagan.

YURT SOG'INCHI

Biz asli Toshkent viloyati, Bekobod shahridanmiz. Lekin taqdir taqozosi bilan Belorussiyada yashaymiz. Mening buvimlar shu yerda yashaydilar, ancha keksayib qolganliklari sababli biz bilan yo'l yurib, O'zbekistonga kelolmaydilar. Biz esa yurtimizni sog'inib yashaymiz. Bahor oylari bizning O'zbekistonda issiq bo'lardi, odamlar dohqozonlarda sumalaklar pishirishardi. Bu yerda esa sumalak qanday taom ekanligini ham bilishmaydi. Men o'z yurtimni juda sog'indim. Bir kuni tanishimiz O'zbekistondan yopgan non olib keldi. Oyijonim nonni bag'irlariga bosib, ko'zlariga yosh oldilar. Men ulardan:

- Oyi, nimani hidlayapsiz?-deb so'rasam, ular menga

yurtimizning isini...- deb javob berdilar. Hamma narsadan ham yurt sog'inchi ustun turishiga yana bir marta ishondim.

Mariya MIRZAYEVA,
Magilyov viloyati,

Kirovsk tumanidagi 43-maktab o'quvchisi.

XAYOLIMDA DOIMO VATAN

Mana uch yildan beri men Moskva shahrida yashayman. Shu yerdagi 1004- maktabning 3-sinfida o'qiyapman. Bu yerga mehmon bo'lib kelgani-mizda daraxtdan yiqilib, qattiq shikastlangandim. Ikki yil to'shakka mixlanib yotdim. Uchta katta operatsiyalarni boshimdan kechirdim. Lekin, hech qachon yig'lamadim. Men bo'sh vaqtlarimda qo'shiq kuylashni yaxshi

ko'raman. Kelajakda qo'shiqchi bo'lish orzuim bor. Biz asli Samarqanddanmiz. Men o'z yurtimni, do'stubirodalarimni, qarindoshlarimni juda sog'indim. Menda «O'zbek xalq ertaklari» kitobi, gazeta va jurnallar juda ko'p. Bo'sh vaqtlarimda ularni o'qiyman. Kelasi yil xudo xohlasa, sog'ayib, o'z yurtimga qaytaman. «O'zbekiston mening Vatanim» ko'rik-

tanlovida qatnashib, g'oliblikni qo'lga kiritishni orzu qilaman. Qo'shig'imni xalqimga atayman. Chunki Vatandan uzoq bo'lganda u yana ham qadrliroq bo'larkan... Yurtimga doimo musaffo osmon, tinchlik tilab qolaman.

Ulug'bek ERGASHEV,
Moskva shahri,
1004- maktabning
3- sinf o'quvchisi.

Ushbu sonda:

KOINOTGA INTILGAN KO'NGIL

CHINORLARGA
AYLANAJAK NIHOLLAR

Hamisha uyg'og' xotira

INTILGIL

9 may — Xotira va Qadrlash kuni**IMTIYOZ**

Ikkinchi jahon urushining I va II guruh nogironlari qanday imtiyozlardan foydalanmoqdalar? Urush qatnashchilariga temir yo'l, suv, havo va shaharlararo avtomobil transportida qatnash uchun berilgan imtiyozlar hozir qanday amal qilmoqda?

Ikkinchi jahon urushi nogironlariga O'zbekiston Respublikasida katta imtiyozlar berilgan. Ular shifokorlar retseptlari bo'yicha dorilarni bepul olish huquqiga egadirlar. Nafaqaga chiqishda ular ish davrida o'zlari biriktirib qo'yilgan shifoxonalar tibbiy xizmatidan foydalanaveradilar. Urush nogironlari har yili tegishli mutaxassislarni chaqirib, bir yo'la tibbiy ko'rikdan o'tkaziladilar. Joylardagi ijtimoiy ta'minot bo'limlari urush nogironlariga har yili sanatoriylar va dam olish uylariga bepul yo'llanmalar berib turishlari kerak. Ularga bepul stomatologik yasama tish - protez (nodir metallardan tashqari) qo'ydirish, tibbiy xulosaga muvofiq boshqa protez - ortopedik buyumlar olish, kreslo - aravachalar bilan ta'minlash huquqi ham berilgan.

BUVAM BILAN FAXRLANAMAN

Yurtboshimiz tomonidan 9 may- Xotira va Qadrlash kuni deb e'lon qilingan. Yaxshiyamki mana shunday ulug' kunlar bor. Bu kunlarda biz buvi va buvalarimizni yodga olamiz. Ularning qilgan yaxshi ishlarini eslaymiz.

Mening buvam- Fayzuraxmon Mirsoatov ham 27 yoshlarida jang maydoniga kirganlar. Urushning og'ir kunlarini boshlaridan o'tkazganlar.

Shuning uchunmikin, tinchlik, hotirjamlik so'zlarini har daqiqada takrorlardilar. Doimo o'rtoq, do'st bo'lishni uqtirardilar...

Mana shunday bayram kunlarida buvam yonimizda bo'lmaganlaridan afsuslanaman. Shuningdek bu insonning nabirasi ekanligimdan faxrlanaman.

Farida MIRSOATOVA,
Sirg'ali tumanidagi

305- ekologiya maktabining 9- «D» sinf o'quvchisi.

Urush nogironlari shahar va shahar atrofi yo'lovchi transportining barcha turlarida (taksidan tashqari) bepul qatnash huquqiga egadirlar. I va II guruh nogironlari yiliga bir marta (borish va qaytish) yilning istalgan vaqtida temir yo'l bo'yicha yoki daryo floti kemalarida bepul qatnash huquqidan ham foydalanadilar. Bunday transporti bo'lmagan tumanlarda esa nogironlar uchun xalqaro avtomobil aloqasiga 50 foizli chegirma berilgan.

I guruh nogironlarining hamrohlari bo'lgan shaxslarga (bittadan ortiq bo'lmagan) transportda 50 foizli chegirma (yoki ikki yilda bir marta bepul) bilan yurish imkoniyati beriladi. I, II va III guruhlar nogironlari har yili kuz-qish davrida (1 oktyabrdan 15 maygacha), sayrlar sonidan qat'iy nazar, temir yo'lda, shuningdek, shaharlararo avtomobil yoki havo transportida qatnash uchun bilet xarid qilishda 50 foizli chegirmaga haqlidirlar.

BOBOJONIMNI XOTIRLAB...

Bizning uyimizda 9 may - Xotira va Qadrlash kuni haqiqiy bayram bo'ladi. Chunki hamma qarindoshlarimiz buvijonim-Muqaddam ayani ko'rishga kelishadi. Biz har tomondan savol beraverib, buvijonimni shoshirib qo'yamiz. Ular bobojonim Xusan Ibragimov haqida to'lqinlanib gapirib beradilar.

Bobojonim urushdan qaytganlaridan so'ng maktabda o'qituvchi bo'lib ishlagan ekanlar. Ular hayotlik paytlarida qishloqdoshlariga juda ko'p yaxshilik qilgan ekanlar. Hozir mahallamiz ahli ularni yaxshi gaplar bilan yod etadi. Men ham shunday bobom borligidan juda faxrlanaman. Ulardek insonning nomiga dog' tushirmaslikka harakat qilaman.

Saodat IBRAGIMOVA.

Bir maktabdan ikki maktub

BIZ TINCHLIKNI ISTAYMIZ

Ha, kattalar kabi biz bolalar ham tinchlikni istaymiz. Tinchlik, xotirjamlik bo'lgan joydagina bayramlar bo'ladi.

Yaqinda Xotira va Qadrlash kunini nishonlaymiz. Bu kunni biz o'zgacha taraddud bilan kutib olamiz. Biroz g'amgin xolatga ham tushamiz. Sababi, bugungi tinchlik

uchun ota-bobolarimiz jonlarini ayamadilar. Ular qatorida mening amakim JaloliddinBahromov ham

urushdan qaytmadilar.

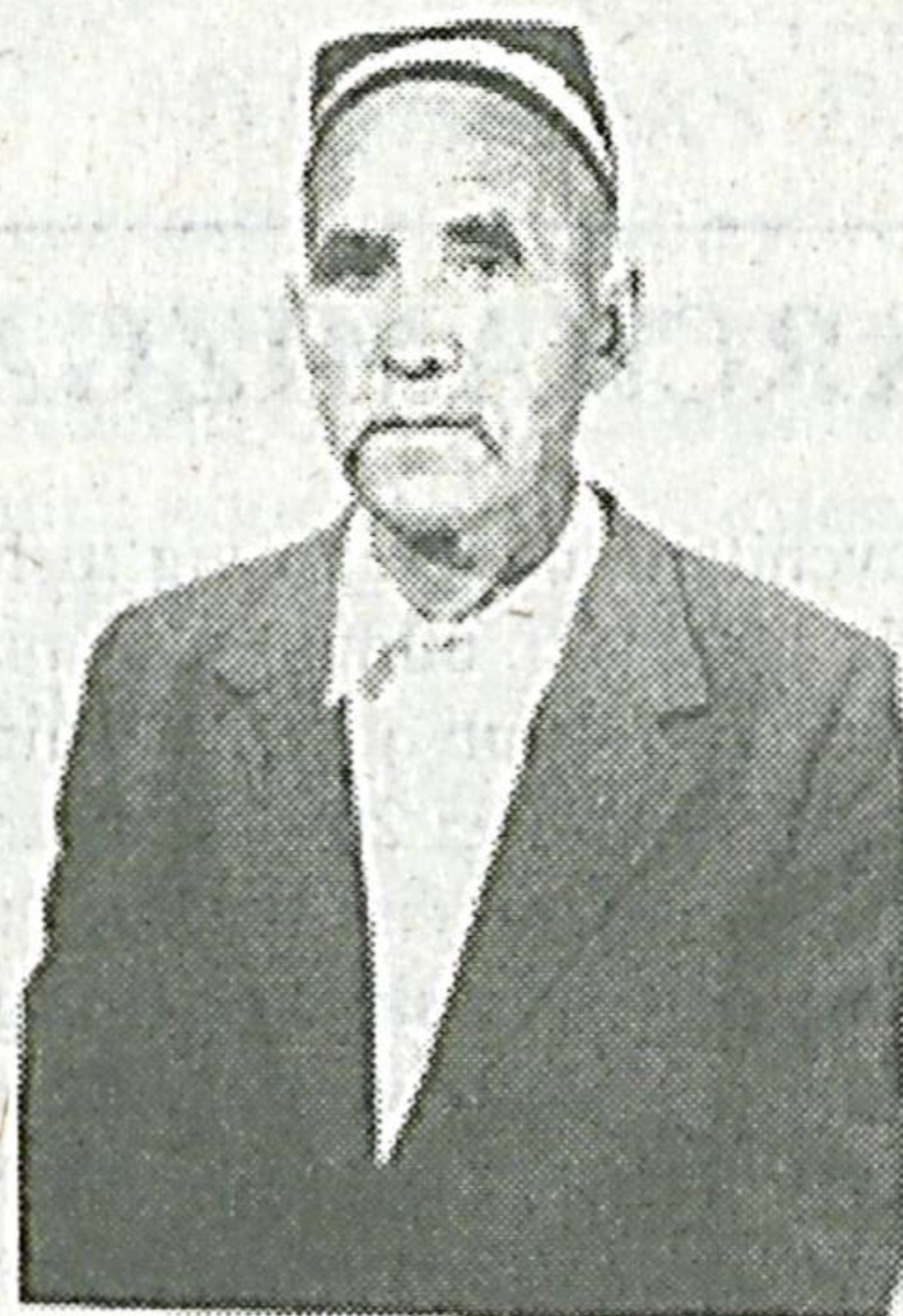
Xotira maydonida urushda qatnashganlarning ism-shariflari orasida amakimning nomlari ham borligidan juda xursand bo'ldim. Bu nomni doimo oqlashga o'zimga o'zim so'z berdim.

Gavhar BAHROMOVA,
Toshkent shahar, Shayhontoxur tumanidagi 169-
maktabning 6- «B» sinf o'quvchisi.

BIZGA RAVO KO'RMAYDILAR

Suratdagi bu otaxon mening buvam. Ular hozir 89 yoshdalar, o'g'il-qizlari, nabira-yu abiralari davrasida qarilik gashtini suryaptilar. Buvam nemis-fashistlarga qarshi urushda qatnashganlar. Qonli janglarda ishtirok etib, o'limlarni dog'da qoldirib, qaytib kelganlar. Shundanmi, hozirgi tinch, farovon kunlarimizni juda qadrlaydilar. «Urushlarni, undan keyingi

ocharchilik, og'ir kunlarni biz ko'rdik, sizlar ko'rmanglar» deya duo qilishdan charchamaydilar. Ularning aytishlaricha, qancha-qancha safdoshlari urushda halok bo'lishgan ekan. Har yili Xotira va Qadrlash kuni arafasida buvamning hayajonlari yanada ortadi. Xotira maydoniga borib, ismlari zarxal xarflar bilan abadiylashtirilgan do'stlarining nomlarini takror

va takror o'qib, ko'zlariga yosh oladilar. Biz esa ularning

poyiga gullar qo'yamiz.

Buvajonimni juda yaxshi ko'raman. Hovlimizga mevali daraxtlar, gullar eksalar, men suv quyib turaman. Ularni parvarish qilishni o'rganaman. Fursatdan foydalanib, buvajonimni ayyomlari bilan qutlayman. Baxtimizga uzoq umr ko'rib, uyimizning fayzi bo'lib yuraversinlar.

Ikrom IBRAGIMOV,
Toshkent shahridagi
245 - maktabning
6 - «V» sinf o'quvchisi.

Ikkinchi jahon urushi nogironlari yana bir qancha muhim imtiyozlarga egadirlar. Ular yashash joylari uchun haq to'lashdan ozod etilganlar. Elektr quvvatidan foydalanganliklari uchun qiymatining 50 foizini to'laydilar (elektr quvvatidan imtiyozli foydalanish me'yori oyiga 110 kv.t.soat). Bu kishilarga o'zlari bilan birga yashayotgan oila a'zolari bilan birgalikda aholiga sotish uchun belgilangan me'yorlarda olingan qattiq yonilg'i qiymati uchun 50 foiz chegirma beriladi. Ularga xonadon telefoni bepul o'rnatilib, benzin, maxsus avtotransport ta'mirlash-texnika xizmati xarajatlari haqi to'lanadi.

E'ZOZLAYMIZ

9 may Xotira va Qadrlash kuni munosabati bilan urush faxriylari Abdupatto bobo, Ismoil otalarni maktabimizga taklif qildik va ularning urush taassurotlari haqidagi hikoyalarini tingladik. Shuningdek, shahrimizdagi «Muqimiy» hamda «Hamza» muzeylariga borib, qiziqarli eskponatlarni tomosha qildik. O'tganlarning qabrlariga gullar qo'yib, atroflarini tozalab, obod qildik. Zero, faxriylarimizni qanchalar ardoqlasak, shuncha oz. Axir ular bizning farovon hayotimiz uchun ozmuncha mashaqqat chekdilarmi?!

Muyassarxon ABDUPATTOYEVA,
Farg'ona viloyati, O'zbekiston tumani,
12 - o'rta maktabning 6- «A» sinf o'quvchisi.

Urush nogironi sanatoriy yo'llanmasidan ikki yil davomida foydalanmagan bo'lsa, unga 300 so'm (I va II guruhlar nogironlari uchun) va 240 so'm (III guruh nogironi uchun) haq to'lanadi. Ular soliq solinmaydigan to'rt baravar eng kam miqdordagi o'zlari oladigan butun daromad daromad solig'i to'lashdan ozod etilganlar.

«CHIROG'IM MENING»

Ushbu kunlarda beixtiyor sevimli bobojonim yodimga tushaveradi. Ularning nurli chehrasi ko'z o'ngimda gavdalanadi. Agar hayot bo'lganlarida 67 yoshga kirgan bo'lardilar. Meni «chirog'im» derdilar. O'ylab qaragam, hayotimda bobojonimning o'zlari chiroq bo'lgan ekanlar. Chunki ularning bebaho nasihatlari, tabarruk so'zlari mening qalbimni yoritdi. Nafaqat mening, balki oilamizning, qolaversa, Andijon viloyati, Izboskan tumani, Lo'g'umbek qishlog'i ahlining dillarini o'zlarining yaxshiliklari, sahiyliklari, mehrlari ila nurafshon etganlar.

Ko'nglimning oz bo'lsa-da tasalli topishi - bobojonim ishlarining davomchilari borligidir. Ular aziz tog'ajonlarim, biz nabiralar va bobojonimning sevimli nabiralari Elyorbeklardir. Men ham ularning ruhlarini shod etib, komil inson bo'lishga, bobom orzulagandek barchaning qalbini «nurli chiroq» bo'lib yoritishga harakat qilaman.

Gulruhbegim SAYFIDDIN qizi,
Alisher Navoiy nomli Nafis san'at litseyi o'quvchisi.

Hozirgi vaqtda ikkinchi jahon urushi qatnashchilariga MDH davlatlari tomonidan 1993 yil 12 martda imzolangan «Ikkinchi jahon urushi nogironlari va qatnashchilari, shuningdek ularga tenglashtirilgan shaxslarning imtiyozli qatnov huquqlarini o'zaro e'tirof etish to'g'risida»gi Bitimiga muvofiq shahar atrofi temir yo'l, suv va avtomobil transportida 50 km radiusda bepul qatnov huquqi belgilangan. Urush qatnashchilariga yilda bir marta temir yo'l, suv, havo va shaharlararo avtomobil transportida qatnash (borish va qaytish) qiymatidan 50 foiz chegirma beriladi, yoki ularning istagiga ko'ra, o'zlariga yilda bir marta 50 foiz chegirma bilan beriladigan qatnov o'rniga ikki yilda bir marta bepul qatnov (borish va qaytish) beriladi. Yuqorida keltirilgan Bitimga muvofiq urush qatnashchilari Hamdo'stlikning barcha mamlakatlari hududida imtiyozli qatnash huquqiga egadirlar. Yashash joyidagi ijtimoiy ta'minot bo'limlarida kerakli yo'nalishdagi chiptalarni olish uchun urush qatnashchilariga belgilangan namunadagi qatnov talonlari beriladi, ular guvoohnoma ko'rsatilganda haqiqiy hisoblanadi.

BARHAMIZGA FOYDALI

Biz til va adabiyot o'qituvchilarining o'zaro yig'ilishib, seminarlar o'tkazishimiz, fikr almashib, bilmaganlarimizni o'rganishimiz yaxshi bir an'anaga aylanib qolgan. Yaqinda Mahfuza opa Muhamedova rahbarligidagi 269 - maktabda ana shunday seminarimizning navbatdagisi bo'lib o'tdi. Munira Do'stmuxamedovaning 8 - «A» sinfda o'tkazgan noan'anaviy usuldagi «Nodiraning hayoti va ijodi» nomli ochiq darsi barchamizda katta taassurot qoldirdi. Alisher Bahodirov, Dilnoza Xojimurodova, Dildora Olimjonova, Matluba Matyorova, Nigora Sharipovalar Nodira g'azallaridan o'qidilar. Davron Po'latov, Kamola Jalilova, Akbar Ma'rupovlar ijrosidagi sahna ko'rinishi yig'ilganlar olqishiga sazovor bo'ldi.

Shuningdek, Xalima Niyozmetova

rahbarlik qilayotgan 5 - «A» sinfnig Malika Shamsutdinova, Shoazim Muxitdinov singari o'quvchilari ham ochiq darsga puxta hozirlik ko'rishibdi. 7- «B» sinf o'quvchilari Bahodir Nishonov, Dilorom Odilbekovalar ijrosidagi «Qariyalar bor joyda shuur» nomli sahna ko'rinishini tomosha qilib, ularga bosh-qosh bo'layotgan ustozlarining mehnatiga tan berdik.

O'ylaymanki, bunday tadbirlar tez-tez o'tkazib turilsa, biz ustozlar uchun ham, o'quvchilar uchun ham foydadan xoli bo'lmaydi.

*Nasiba TURDIQULOVA,
Sirg'ali tumanidagi
322 - maktab o'qituvchisi.*

MENING QISHLOG'IM

Men tug'ilib o'sgan joy Pangat deb nomlanadi. Nima uchun bunday nomlanishini men sizlarga so'zlab beraman.

Pangatda «G'oyib ota» degan aziz joy bor. Aytishlaricha, bu yerda bir chol g'oyib bo'lib qolgan ekan. Shundan buyon bu aziz joyning nomi G'oyib ota deb nomlanadi. U yerdagi toshda ot tuyog'ining izi, sal teparog'ida esa ilon izi bor. Nima uchun bu izlar toshga tushib qolgani esa noma'lum. Yana bizning qishlog'imizda Pangat nomli oromgoh,

u yerda esa buloq bor. Bu suvdan ichgan odam esa o'zini tetik his qiladi. Dadamning aytishlaricha, bu yer farishtalarning makoni ekan. Men har gal qishlog'imga borar ekanman, u yerga tezroq yetib borish uchun entikib ketaman. Yuragimdagi orziqishni, hovurni esa qishloqdoshlarimning diydori qondiradi...

*Shodiyor TOSHMURODOV,
Samarqand shahridagi 33-o'rta
maktabning 9- «A» sinf o'quvchisi.*

AYYOMINGIZ MUBORAK, BUVAJON!

Uzoq yillardan buyon hayotning achchiq-chuchugini birga tortib kelayotgan, yetti nafar farzandni kamol toptirgan buvajon va buvijonimning xonadonlari bugun dasta-dasta gul ko'targan farzandlari-yu nabiralari bilan gavjum. Chunki bu kun xoji buvajonimiz o'zlarining qutlug' 64 yoshlarini qarshi olmoqdalar. Ular biz nabiralari boqib, ollohga shukronalar aytadilar va ko'zlariga sevinch yoshlari to'ladi. Biz buvajonimizni ushbu ayyomlari

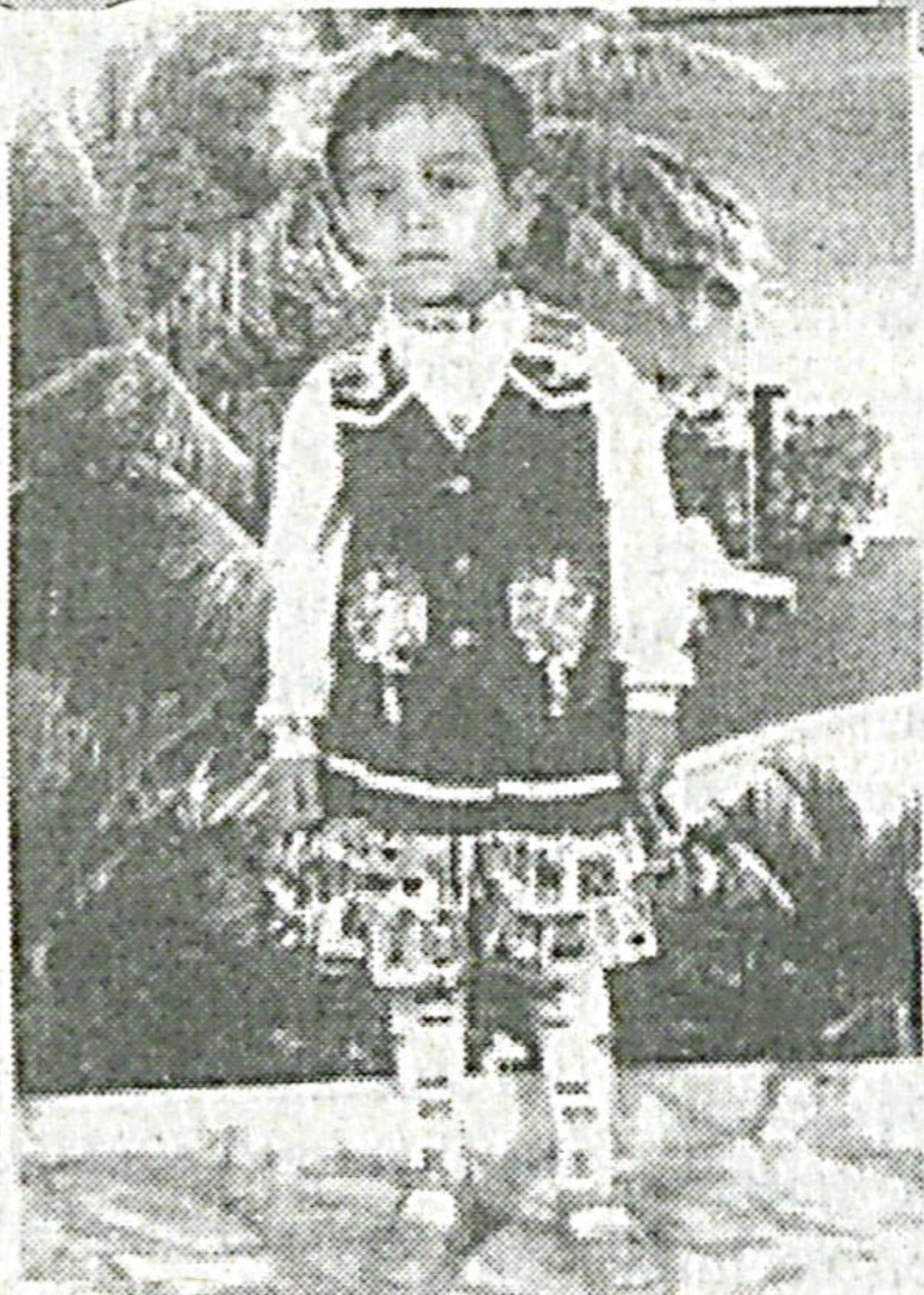
muborakbod etamiz. Yoshlari anchaga borib qolgan bo'lsa ham hamon qo'llari mehnatda: goh hovli tomorqasida ekin eksalar, goh daraxtlarni parvarish qiladilar. Agarda biz biror yumushni bajarishga erinsak, buvajonim: «Bolalarim, hech qachon mehnat qilishdan erinmanglar. Eringan odamning biri ikki bo'lmaydi», deydi. Bu nasihatlarining qanchalik haqiqat ekanligini yoshimiz ulg'ayib borgani sari tushunib yetyapmiz. Qadrlil buvajonim, men

sizni juda yaxshi ko'raman. Siz bergan nasihatlar doimo quloqlarim ostida jaranglab turadi va ular menga hayotda o'z o'rnimni topishimga yordam berishiga aminman. Zero, «Qari bilganni pari

bilmas»», deb bejis aytmagan dono xalqimiz.

*Feruza OBIDOVA,
Yangiyo'l tumanidagi
2 - o'rta maktabning
9- «G» sinf o'quvchisi.*

KUZ KELSA...

Men bu yil birinchi sinf o'quvchisi bo'laman. Oyijonim menga turli qiziq-qiziq kitoblar olib kelib beradilar. Qaniydi, kuz tezroq kelsa-yu, maktab ostonasiga qadam qo'ysam.
Durdona DAVRONOVA,
G'ijduvon tumani.

UMID YULDUZLARI

Yaqinda bizning tumanimizda «Umid yulduzlari» deb nomlangan ko'rik-tanlov o'tkazildi. Unda san'atga mehr qo'ygan o'quvchilar ishtirok etdilar.

Sizu bizga o'z ovozi bilan tanish bo'lib qolgan Diyorjon Mahkamov, Jasur Mirsoatovlarning chiqishlari hammaga birdek ma'qul bo'ldi. Ayniqsa Yunus Rajabiyning nevarasi Aziz Rajabiyning chiqishi davraga yanada quvnoqlik olib kirdi.

Tuman xokimligi tomonidan ishtirokchilarga diplomlar va esdalik sovg'alari topshirildi.

Bu kabi tanlovlar sabab ona yurtimiz dovrug'ini dunyoga taratuvchi iste'dodli san'atkorlar yetishib chiqsa ajabmas.

Ra'no ABDUG'AFFOROVA,
Toshkent shahar, Shayhontoxur tumanidagi

Inson yashar ekan, o'zidan biror iz, nom qoldirishga intiladi. Mening buvijonim ham o'zlaridan yaxshi nom qoldirib ketganlar. Buvijonim To'lqinoy Ismatovning 6 nafar o'g'il-qizlari bo'lgan. Lekin urushga ketib, qaytmagan ikki ukalari, hamda qayn ukalarining farzandlarini

ULARDAN O'RGANAMIZ

ham o'z bolalaridek ardoqlab o'stirganlar. Buvam juda barvaqt olamdan o'tgan ekanlar. Buvim esa tushkunlikka tushmabdilar. O'zlari uchun emas, farzandlari uchun yashashni shior qilib, ro'zg'or tashvishi, bolalar

tarbiyasi, qo'yingchi, barcha qiyinchiliklarni o'z zimmalariga olibdilar...

Yodimda bor, buvim biz nabiralarini ham juda yaxshi ko'rardilar. Birortamiz betob bo'lib qolsak, onamizdan ham ko'ra ko'proq qayg'urardilar.

Ularning bu mehribonliklarini unutib bo'larkanmi, axir?! Har yili Xotira va Qadrlash kuni arafasida buvimning qabrlarini ziyorat qilamiz. Ulardek mehnatkash, sabr-bardoshli bo'lishga harakat qilamiz.

Saodatxon ISMATOVA,
Toshkent viloyati, Qibray tumani, Do'rmon qishlog'i.

MUQADDAS DARGOH

Maktabni bitirganimga bir yil bo'ldi. Ayni kunlarda sinfdoshlarimni, mehribon ustozlarimu aziz maktabimni sog'inib eslayapman. Gohida darslardan besabab «qochib» ketib, ustozlarimizga yolg'on gapirganimizdan uyalaman.

Qani endi o'sha vaqt qaytib kelsa-yu u davrning qadriga yetardik. Ustozlarimizga so'zsiz bo'ysunardik.

Hozircha talabaman. Yaqinda yana maktabimga qaytaman. Biroq unda men ham ustozlarim safida turaman.

Aziz o'quvchi, maktabning muqaddas dargoh ekanligini unutma. Oltindan qimmat bo'lgan vaqtingning qadriga yet.

Dilnoza BOTIROVA,
Toshkent pedagogika kolleji,
2-maxsus «D» guruh talabasi.

MUSIQAGA IXLOSIM BALAND

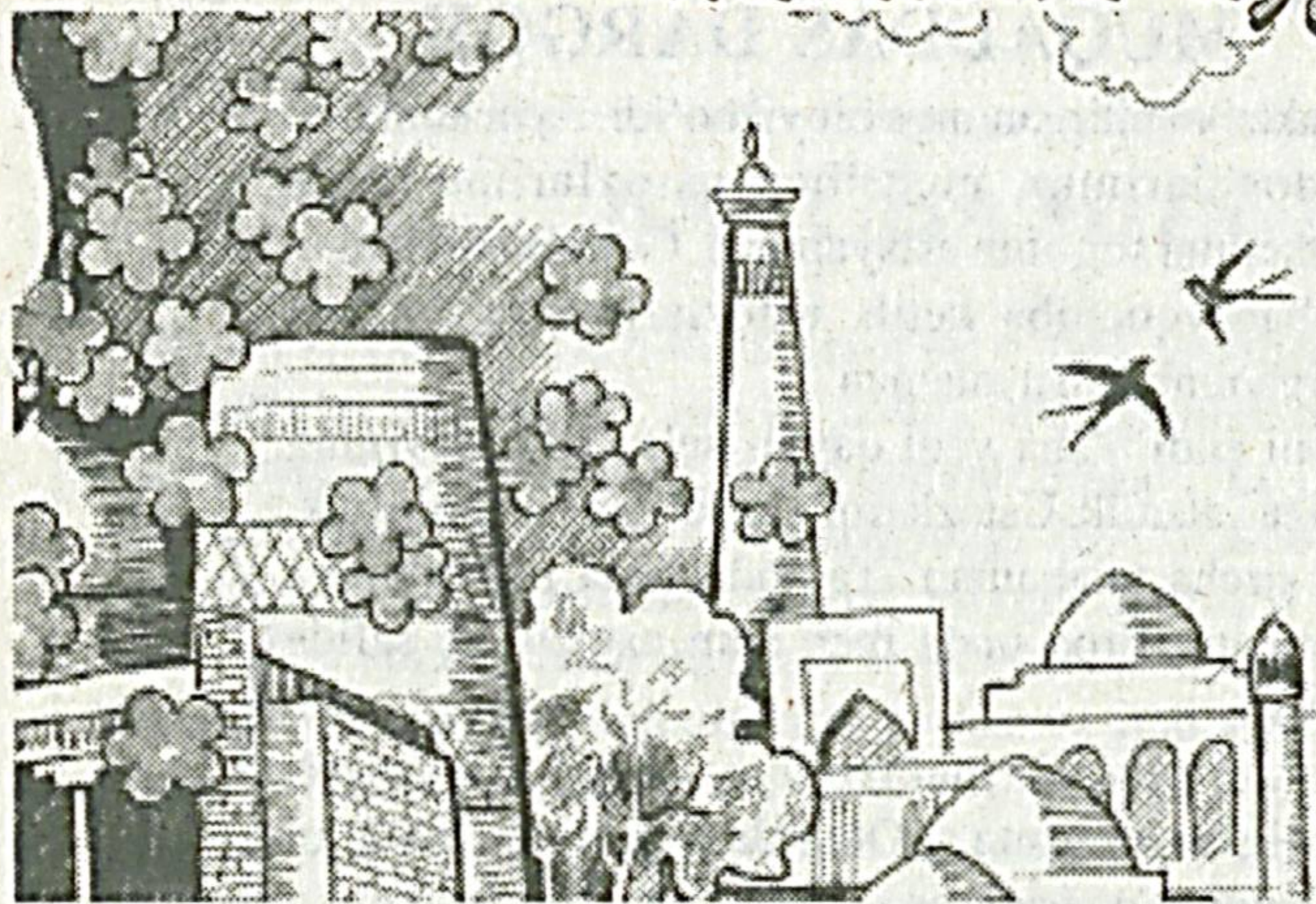
Men bo'sh vaqtlarimda musiqa tinglashni, uni chalib ko'rishni juda yaxshi ko'raman. Shu ishtiyoqim meni shahrimizdagi 3-musiqa maktabiga yetaklab bordi. Bu yerda bolalar turli milliy va boshqa musiqa asbolarini chalish sirlarini o'rganisharkan. Men ham hozirda fortepiano bo'limining 4-sinfida tahsil olayapman. Menga fortepiano chalishning nozik sirlarini ustozimiz Martinenko Tamara Tursunovna o'zgacha ishtiyoq bilan

o'rgatadilar. Odamlar ishdan charchab kelgan paytlarida yoki dam olayotgan vaqtida go'zal musiqa tinglagisi keladi. Musiqaning inson hayotida o'rni baland, desam mubolag'a bo'lmaydi. Men musiqaga qiziqadigan barcha tengdoshlarimni o'zim tahsil olayotgan musiqa maktabiga taklif qilmoqchiman.

Iroda AKBAROVA,
Toshkent shahridagi
22-maktabning 6-
«G» sinf o'quvchisi.

Hamisha uyg'og xotira

Bahorning tarovati o'zgacha, boshqa fasllarga o'xshamaydi. Ketma-ket yomg'irdan keyin kulib boqqan quyosh hammaga o'zgacha kayfiyat bag'ishlaydi. Yomg'irdan so'ng to'lib oqayotgan anhorning oldidan o'tib ketayotib, uning bo'yida xayol surib turgan bir yigitga ko'zim tushib qoldi. U xuddi boshqa olamda yurgandek, suvga tikilib turardi. U yigitni anchadan beri taniyman. Unga qarab turganimni sezdi shekilli, kelib men bilan salomlashdi.

-Ha, Sherali, suvga qarab nimani xayol surayapsan?-deb so'radim. U esa ko'zlarini bir nuqtaga tikib, ma'yus bo'lib qoldi. Keyin chuqur xo'rsinib:

-Opa, siz mening ichimdagi bor narsani yoza olasizmi?-dedi.

Uning nigohlari shu qadar qat'iy ediki, nogahon unga «Ha», deb yuborganimni sezmay qoldim. U bilan bekatga borib turdik. U yana xo'rsinib, ko'zlaridagi yoshni mendan bekitish uchun bekat shipiga uzoq tikilib qoldi.

-Nima gap, tinchlikmi, -dedim sabrim chidamay.

-Bilasizmi, bu voqeaga ikki yil bo'ldi. O'shandan beri qiynalaman. Unda 9-sinfda o'qirdim. Bizning uyimizga xolamning o'g'li Salimjon mehmonga keladigan bo'ldi.

Uning oyisi bilan dadasi xizmat safariga ketadigan bo'lishgan ekan. Sizlarnikida biz kelguncha bo'lib turadi,-deb xolam bizga ishonidilar. Bilasiz,

uyimizning orqasidan anhor o'tadi. Xolam ketishlaridan oldin menga: «Sher, Salimjonga ko'z quloq bo'lib turgin, anavi anhorda kamroq cho'milinglar», -deb tayinladilar. Ular ketishgach, Salimjon bilan anhora cho'milishga chiqdik. Salimjon suvda yaxshi suzardi. Qishlog'imizdagi barcha bolalar, hatto men ham undan suzishni o'rgangan edim. O'sha kuni maza qilib cho'mildik. Kechqurun hovliga joy solib, yulduzlarni sanab yodidim. Shu tariqa bir hafta o'tdi. Bir kuni Salimjon bilan bozorga borib keldik, havoning issiqligidan narsalarni oyimga tashlab, o'zimiz ko'chaga chiqmoqchi bo'lib turgandik, telefon jiringlab qoldi. Go'shakni ko'tarsam, xolam ekanlar. Salimjonni so'radilar. Keyin Salimjon oyisi bilan gaplashgach, ma'yus bo'lib qoldi. Men undan nima gapligini so'radim.

-Oyim tush ko'ribdilar. Meni

buguncha uydan chiqmay tur, -deyaptilar.

-Shu oying har narsaga ishonaveradilar-da, men ketdim cho'milishga, - dedim unga achchiq qilib. Sal vaqt o'tgach, Salimjon keldi. Hech narsa bilmaganday suvga sho'ng'ib:

-Menga yetib ol, - dedi-da, ildam suzib ketdi. Men qancha urinmay, unga yeta olmasdim. Ikkalamiz ham suvdan chiqdik. Shunda Salimjon: -Bolalar, kelinglar, kim o'zarga o'ynaymiz. Anavi daraxt oldigacha suv ostida suzamiz, -dedi. Bizga yoshi kattaroq yigitlardan ham bir nechtasi

va... uni uzoqroqdan, suv o'tlari orasidan topdik. Uning boshi yorilgan, rangi oppoq bo'lib ketgandi. Uni avaylab ko'tarib, uyga olib keldik. Uyga kelganimizda oyimning ahvolini ko'rsangiz edi.

-Singlimga nima deyman, yolg'iz farzandi edi-ku, deb o'zlarini urib yig'lardilar. Shu payt telefon jiringlab qoldi. Ko'tarsam...xolam. Ular bugun kechqurun qaytishlarini, Salimjondan xavotir olayotganlarini, telefonga chaqirishimni aytdilar. Men ularga: -Hozir... men... u yo'q edi... -deb zo'rg'a javob berib, go'shakni ulotqirib yubordim. Kechqurun voqeadan xabar topgan xolam, o'zlarini

DOIMO YODIMDASAN...

qo'shildi. Musobaqa qizigandan qizidi. Navbat Salimjonga keldi. Salimjon suvga sho'ng'idi. Biz uni daraxt oldidan chiqishini kutib turardik. Ammo u hadeganda chiqavermadi. Avvaliga uni hazillashayapti, deb o'yladik. Keyin sarosimaga tushib, ketma-ket suvga sho'ng'idik. Suvning usti tinch oqqani bilan tagida oqim kuchli ekan. Biz Salimjonni topa olmadik. Kimdir uni allaqachon suzib chiqqan, nariroqqa bekinib olib, ustimizdan rosa kulayotgan bo'lsa kerak, -dedi. Hammamiz shunday bo'lishini kutgandik. Kech kirdi. Mahallamizning kattalari suvni to'xtatish kerakligini aytib, idoraga borishdi. O'sha kuni tonggacha anhor bo'yida o'tirdim. Xuddi u hozir kelib qoladi-yu men bilan hazillashganini aytadigandek tuyulaverardi.

...Ertasiga suvni to'xtatishdi. Mahallamizdagi kattalar bilan birgalikda uni qidira boshladik

yo'qotib qo'yidilar. Ularni yupatish uchun nima deyishni bilmasdik...

Mana, o'sha voqeaga ham ikki yil bo'ldi. Hali-hanuz o'zimni aybdor deb bilaman. Chunki men unga bu gapni aytmaganimda, u hozir tirik bo'lardi. Har safar shu anhorni ko'rganimda, Salimjonni, uning yolg'iz qolgan ota-onasini o'yalayman. O'zimni hecham kechirolmayman...

Sheralining hikoyasini tinglab, uni yupatishga so'z topa olmadim. Bu voqeani yozishimdan maqsad, avvalo o'zingizni ehtiyotingizni qiling, qolaversa, ota-onangizni gaplaridan chiqmang. Mana, yoz kunlariga ham oz qoldi. Cho'milishga borganda ehtiyot bo'lishingizni, hayotingizni havf ostiga qo'ymasligingizni so'rardik.

*Sheralining gaplarini
Ozoda TURSUNBOYEVA
oqqa ko'chirdi.*

TABIATNI ASRANG VA MUHOFAZA QILING

Yaqinda maktabimizda «Tabiatni asrang va muhofaza qiling» deb nomlangan tadbir bo'lib o'tdi. Bu tadbirda tumandagi maktab o'quvchilari o'z qo'llari bilan yasagan buyumlar va sahna ko'rinishlari bilan qatnashdilar. Biz ham ushbu tadbirda faol ishtirok etdik va faxrli 2-o'rinni oldik.

Bunday tadbirlarning bo'lib turishi o'quvchilarga katta yordam bermoqda. Biz ham ushbu tadbirda ishtirok etib, tabiatni asrash va muhofaza qilish borasida ko'p narsalarni o'rgandik.

*Hilola EGAMBERDIYEVA,
Toshkent shahar, Akmal Ikromov tumanidagi
312 - maktabning 6 - «A» sinf o'quvchisi.*

Onajonim - tabiat!

Mana 30 yildirki 22 aprel dunyo miqyosida YER kuni sifatida nishonlanadi. Yaqinda A.Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy bog'ida «Ekosan» xalqaro jamg'armasi tashabbusi bilan YER kuniga bag'ishlangan tadbir bo'lib o'tdi. Unda shu yilning sentyabr oyida Iogannesburgda bo'lib o'tadigan «Rio+10» xalqaro sammitiga tayyorgarlik ko'rish maqsadida «Barqaror rivojlanish - bolalar nigohida» yosh rassomlar

ONA BO'LA QOL MENGA ...

tanlovi o'tkazildi. Unda poytaxtimizdagi badiiy litseylarning 6-7-sinf o'quvchilari ishtirok etishdi. Ular yaratgan asarlarida inson va tabiat orasidagi aloqaning bolalar nigohidagi tasvirini ko'rsatib berishdi. Muhayyo A'zamova, Nigina Niyozova, Nadejda Filimonova, Nodir Ismoilovlar eng yaxshi rasm mualliflari deb topildi va esdalik sovg'alari bilan taqdirlandilar. Ular yaratgan

asarlar Iogannesburgda bo'lib o'tadigan Butun jahon sammitiga taqdim etish uchun kitob xolida chop etiladigan bo'ldi.

Shuningdek, «Ekologiya va yosh avlod» mavzusidagi musobaqada Sobir Rahimov tumanidagi 16 - maktabning «Nihol» va Mirzo Ulug'bek tumanidagi 222 - maktabning «Moviy osmon» jamoalari o'zaro bellashdilar va «Moviy osmon» jamoasi g'olib deb

topildi. Ularga esdalik sovg'alari topshirildi. Tadbirda O'g'iloy Usmonova va Diyorbek Mahkamov kabi yosh qo'shiqchilar ishtirok etishdi. Bu tadbir hammada o'zgacha taassurot qoldirdi.

*Zulfizar SODIQOVA,
Toshkent shahar, Sobir
Rahimov tumanidagi
243 - maktabning
8 - «A» sinf o'quvchisi.*

O'ZBEKISTON MENING VATANIM

Har bir xalqning ma'naviyatida san'at muhim o'rin egallaydi. Zero, san'at insonni go'zallikka oshno etishda hamda xalqlar o'rtasida bir-biriga bo'lgan do'stlik rishtalarini bog'lashda xizmat qiladi. San'at sehri buyuk kuch. Chunki u o'z sehri bilan ne-ne dillarni o'ziga rom etibgina qolmay, balki bugungi kunda o'z sehri va sir-sinoati bilan o'zligimizni tanishda ma'naviy boyliklarimizni oshirishda ustivor ahamiyat kasb etib kelmoqda. Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumanidagi qo'shimcha ta'lim majmuasi rahbari Gulira'no Abdurazzoqova san'atning haqiqiy fidoiysi, tadbirkor, jonkuyar insondir. Tumandagi yosh san'atsevar bolalarni

jipslashtirib, ularning san'atini rivojlantirish yo'lida juda ko'p izlanishlar qilayaptilar. Majmua bolajonlar uchun ko'plab festivallar, tanlovlar, qiziqarli tadbirlar o'tkazib turadi. Shu tadbirlar qatorida Respublikamiz miqyosida

o'tkaziladigan «O'zbekiston-mening Vatanim» ko'rik tanlovi poytaxtimizdagi Alisher Navoiy nomli opera va balet teatrida bo'lib o'tdi. Bu tadbirda eng iqtidorli ijodkor o'quvchilar qatnashdilar. O'z san'atini elga manzur

qilmoqchi bo'lgan bir-biridan shirin bolajonlar bu ulug' dargohning katta sahnasida o'z san'atlari bilan zalda o'tirgan mehmonlarni lol qoldirdilar. Bu bayramni bastakorlar, dirijyor, olima-yu yozuvchilar tomonidan baholanib borildi. Mirzo Ulug'bek tumani bolajonlari finalga yo'llanma olishdi. Bu tadbir O'zbekiston telekanali orqali namoyish etildi. Tadbirda Noila Ortiqova, «Chinnigul» dastasi, «Arabcha», «Gul bargi» kabi bir qator ashula va raqslarni namoyish etgan bolalar faxrli o'rinni egalladilar. Biz Respublikamizdagi iqtidorli bolalarga va ularni tarbiyalayotgan ustoz va murabbiylariga kelgusi ishlarida muvaffaqiyatlar va Respublikada o'tkaziladigan final tanlovida omadlar tilaymiz.

Nodira MUHAMEDOVA.

Nihollardek yangicha chiroy ochgan Farg'ona stadioni uzra yana chorlov sadolari yangradi. Bir hafta davom etgan shijoati olov muzaffar yoshlarning sport bu jasorat, sport bu mardlik, deya bellashuvlarda ko'rsatgan g'ayratlariga yakun yasaldi. Kimdir g'olib bo'ldi, kimdir mag'lub...

Ammo bu tantana Respublika o'quvchilarini birlashtirgan va birodarlashtirgan do'stlik bayramiga aylanib ketdi. Kechagina bir-birlaridan tortinib turgan bolalar bugun bag'irlarini bag'irlapriga bosib kelasi sport musobaqasida ko'rishguncha deya xayrlashdilar. Bu musobaqa ishtirokchilarining hayotlarida katta iz qoldirdi, umid nihollarining kelajagiga baquvvat tomir otib, zamin yaratgan bir qutlug' maydon bo'ldi. Bellashuvda Respublikamizning 9,5 mingdan ortiq maktab o'quvchilarining 88,3 foizi ishtirok etdi. Bunda umumiy o'rta ta'lim maktablari o'quvchilari sportning 11 turi bo'yicha bellashdilar. Sinflararo, maktablararo boshlangan musobaqalar tuman va viloyatlarda yakunlanib, 1918 nafar yigit-qiz Respublika bosqichida

g'oliblik uchun kurashdi. Shunisi ahamiyatliki, sport musobaqalariga tayyorgarlik ko'rish va o'tkazish jarayonida 347 ta sport zallari hamda 566 ta sport maydonlari qayta ta'mirlandi. Musobaqalar o'tgan sport inshootlari davlat standartlariga muvofiq jahozlandi. Sportga bolalarni ommaviy jalb etish, bundan ko'zda tutilgan maqsad o'quvchilar qalbida jismoniy tarbiya va sportga qiziqish, sog'lom turmush tarzini qaror toptirish tuyg'usini shakllantirish, shuningdek ularni jismoniy va ma'naviy jihatdan barkamol inson qilib voyaga yetkazish, milliy g'ururni qaror toptirish, bir Vatan, bir millat, bir xalq tushunchasini mukammal anglab yetish!

Bu dalillar sportning hayotda qanday ahamiyatga egaligini ko'rsatuvchi yorqin misoldir. G'alaba sportni tezda elga tanitadi, mashhur qiladi, ortidan minglab bolajonlarni ergashtiradi. Ular bugun «Umid nihollari» mash'alasini yoqish sharafiga muyassar bo'lganlardan biri - boks bo'yicha jahon chempioni Dilshodbek

Mahmudovga havas bilan qaradilar.

CHINORLARGA AYLANAJAK NIHOLLAR

Dilshodbek MAHMUDOV:

-Mash'ala yoqishdek sharafiga loyiq topilganimdan nihoyatda hayajondaman. Buning ortida katta ishonch yotishini va hamisha unga munosib bo'lish kerakligini chuqurroq his qildim. Meni kuzatayotganlar orasidan nimagadir o'qituvchilarim, sinfdoshlarimni izladim. Bolalikning o'yinqaroq, sho'x-shaddod va beg'ubor ko'chalaridan shu muqaddas joylarga bo'lgan kattayu-kichik bellashuvlar bir-bir ko'z o'ngimdan o'tdi. Sportchi dunyoqarashi

keng, mukammal bo'lib yetishishi uchun maktab partasidan bunga tayyorlanishi lozimligini tushundim. Dilni bilmoqchi bo'lsang, tilni, yurt kezmochi bo'lsang geografiyani, hurmatini joyiga qo'yimoqchi bo'lsang, urf-odatni o'rganishing kerak. Har elning musiqasini tushunib tinglay olish ham sportchining o'ziga bo'lgan munosabatini ifodalaydi. Shunga iqror bo'ldimki, maktablarda o'tilayotgan har bir fanni alohida, chuqur o'rgangan o'quvchi hamisha qaysi sohada bo'lishidan qat'iy nazar

oldinda bo'ladi. Quyosh haroratidan alanga olgan bu mash'ala umid nihollari bo'lgan bolalar qalbida so'nmas nur bo'lib kirib borishiga, uning tafti yillarni va g'oliblarni yo'llarini yoritishga ishonaman.

Go'zal

OTAMURODOVA,
Qoraqalpog'iston
Respublikasi,
Ellikqal'a tumani,
3-maktab
o'quvchisi:

-Sportning tennis turi bilan shug'ullanaman. Respublika bosqichigacha bir necha o'yinlarda ishtirok etdik. «Umid nihollari»da har bir

sportchi o'z viloyati sha'nini himoya qildi va bir bayroq ostida birlashdi. Bu ikki holatning zamirida katta haqiqat aks etib turardi. O'zbekistonning yoshlari qudratli kelajakni mustahkam yaratish uchun bir tan va bir jon bo'lib kurashishni aks ettirgandek... Sport o'yinlari mash'alasini yoqish baxtiga sazovor bo'lgan stol tennisi bo'yicha jahon chempioni Nilufar Sotvoldiyeva bilan bir sohadanligimdan fahrlandim.

Hikmat
OTAJONOV,
Xorazm viloyati,

Urganch shahri, 17-maktab o'quvchisi:

- «Umid nihollari» sport musobaqasining Respublika bosqichida Jizzax, Surxondaryo va Buxoro viloyatlaridan kelgan tengdoshlarimiz bilan bir guruhda bahs yuritadigan o'yin o'z nomi bilan o'yin: g'oliblik, goh omadsizlik, ammo maydonda orttirilgan do'stlar qadrdonlarga aylanadi.

Sherzod

SAMANDAROV,

Jahongir

MELIBOYEV,

Surxondaryo viloyati,

Angor tumani, 10-

sinf o'quvchilari:

-Yakka kurashda

g'oliblik kulib boqmasa-da jamoa hisobida ikkinchi o'rinni egalladik. Bu bizni kelgusi o'yinlarga qattiq tayyorgarlik ko'rishimizni, o'qituvchi va trenerlarimiz bilan jiddiy ish olib borishimizni ko'rsatdi... Maktabdosh, sinfdoshlarimizga Farg'onadan olgan taassurotlarimiz haqida gapirib beramiz... Keyingi o'yinlarda albatta g'olib bo'lamiz. Chunki Alpomish yurtining polvonlarimiz... Qonimizda uning qudrati bor...

Alya SMIRNOVA,
Farg'ona viloyati,
21-maktab, 9-sinf
o'quvchisi:
-Guruhimizda 16 nafar o'quvchi qatnashdi Men 200 metrga suzish bo'yicha «Umid nihollari»ning medali bilan taqdirlandim. Suzishda katta mahoratga ega bo'lgan toshkentliklarga havasim keldi.

Sportchi har bir musobaqadan katta tajriba oladi. Farg'onalik sportchilarga

yaratilgan shart-sharoit: Shahardagi «Delfin» sport-majmuasida Qirgulining «Neftchi» suzish majmuasi katta musobaqalar o'tkaziladigan va xalqaro turnirlarga tayyorgarlik ko'rishga imkon beradigan darajada ta'mirlandi. Bu musobaqalar g'oliblarni kashf qilib qolmay, bo'lajak chempionlarga sharoit yaratilganligi bilan ham katta ahamiyatga ega bo'lib qoldi.

Alfiya RAIMOVA,
Chirchiq shahridagi 1-maktabning 9-sinf o'quvchisi:

-Kutilmaganda tug'ilgan kunimning katta tantana bilan nishonlanishi qimmatbaho sovg'alar biz bolalarga e'tibordan ko'zlarimga yosh keldi. Nukuslik 19-maktabning, 9-sinf o'quvchisi Zafar To'rayev bilan bir kunda 16 yoshga to'lganimizni nishonladik. Bu hech qachon esimdan chiqmaydigan voqea

bo'ldi. Sinfdoshlarimga hayajonimni yetkazish... so'z bilan ta'riflab bo'lmaydigan quvonch...

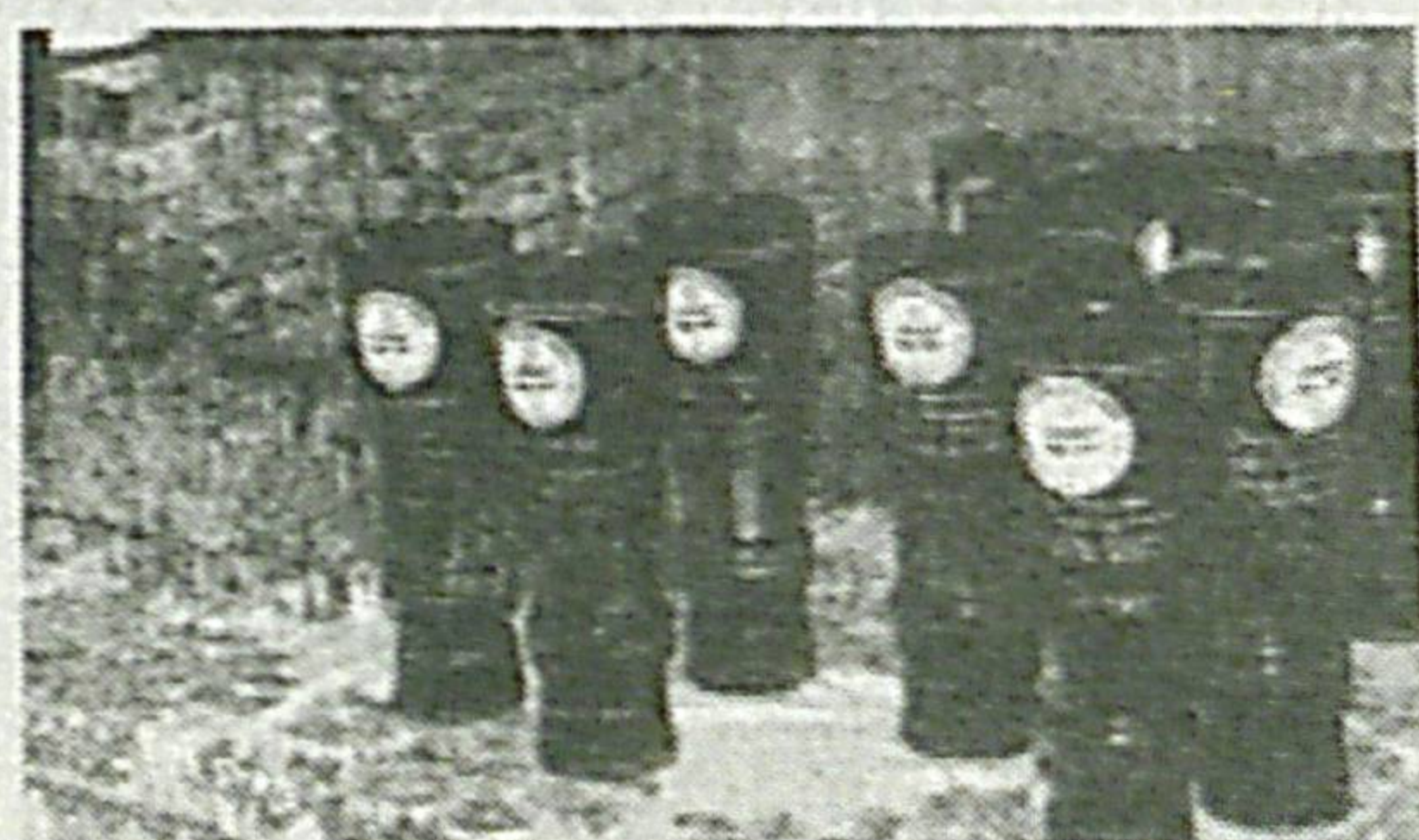
Sardor MARDONOV,
Samarqand viloyati:
- Maydonga tushganimda «Belbog'i bor yigitlar», degan qo'shig'q misralari qulog'im ostida jaranglardi. Men o'sha belbog'li kurashchilar safida ekanligimdan fahrlanam. Farg'onada ilk bor bo'lishim. Xalqining mehmondo'sligidan, yaratilgan sharoitlardan boshimiz ko'kka yetdi. Bag'dod tumani hokimligi barcha belbog'li kurashchilarga to'kin dasturxon yozdi,

sovg'alar bilan taqdirlashdi. Xalq ta'limi qoshidagi «Ziyo» guruxi konsert berib, madad bo'ldi. Bu belbog'li elning himmati, mehmonga izzati turli viloyat yoshlarini yanada birlashtirdi.

Ismatulla UMRZOQOV,
Namangan viloyati,
Farg'ona Soliq kolleji 2-kurs kursanti:

-Biz o'quvchilik davrimizda bunday musobaqalarni ko'rmagandik. Namangan universiadasi bilan «Umid nihollari»ni solishtirsak, katta o'sishni ko'ramiz. Obod yurtning erkatoylariga -ertasiga havasimiz keldi. Musobaqada oliy ko'rsatkichga ega bo'lgan o'quvchilarning test sinovlarisiz Oliy o'quv yurtlariga kirisharkan. Bu yana bir katta imkoniyat. Uning qadriga yetgan o'quvchilar ulkan yutuqlarga erishishi turgan gap.

Lobar SIROJIDDINOVA,
Sirdaryo viloyati,
Mirzaobod tumanidagi 13-maktabning 7-sinf

o'quvchisi:
-Bolaligimdan stol tennisi bilan shug'ullanaman. Musobaqalarda qatnashaman. Bu galgi taassurotlarim o'zgacha. Toshloq tumanining Qalacha qishlog'i markazidagi «Umid nihollari» chinorlarga aylansa... Musobaqa ishtirokchilari esa dunyo tanigan sportchilar bo'lib yetishib chiqsa.

Ha, har tongi umidli yoshlarni kashf etgan sport musobaqalari tantanavor yakunlandi. G'oliblar mukofotlandi, el ardog'ida bo'ldi. Bu sport musobaqalari yoshlarning kamol topishlarida katta voqea bo'ldi. Birodarlik, o'zaro do'stlik, halollik fazilatlarini o'zida jam qilgan «Umid nihollari» mash'alasi kelgusi yil Xorazm vohasida yoqiladigan bo'ldi. Bu yuraklarda so'nmas mash'alalar o'zining minglab iqtidorlarini dunyoga tanitib nur sochaveradi. Nihollar esa chinorlarga aylanadi.

Dilfuza SHOMALIKOVA,
Farg'ona-Toshkent.

Mustaqil yurt bolalari — iqtidorlidir

Vatan bu = Farg'onam...

- 5- sinfda o'qiyotganimizda ustozimiz Xalima opa Obidova boshchiligida ifodali she'r o'qish tanlovi o'tkazildi. Unda men ham qatnashdim. Abdulla Ori povning «Men nechun sevaman O'zbekistonni» deb nomlangan she'rini aytdim. Bu tanlovda juda ko'p tengdoshlarim ham ishtirok etishdi. Biroq birinchi o'rin menga nasib bo'ldi,- deydi Hurmatoy Dehqonova.

- Shunda ota- onamning qanchalik xursand bo'lishganini bilsangiz edi. Ularning kayfiyati beixtiyor menga o'tdi. Shunda she'r yozish istagi tug'ildi va «Vatan ta'rifi» deb nomlangan ilk she'rimni yozdim.

Vatan bu - mahallam, ota- onamdir,
Vatan bu - maktabim, go'zal Quvamdir.
Vatan bu - Farg'onam, O'zbekistonim,
Jahonda tengi yo'q, buyuk Turonim.

Xatto buyuk Temur, Bobur bobom ham,
Vatanin boshida ko'targan azal.
Elga xoin bo'lib boy bo'lganingdan,
Vataning gadosi bo'lganing afzal.

Ey, do'stim jahonni kezib chiq ammo,
Topolmaysan mening yurtimdayin- yurt.

Boshida parvona uchadi Xumo,
Ko'ksida quyoshi porlar doimo.

Yurtim tuprog'i zar, hosili gavhar,
Insonlari faqat tinchlikni o'ylar.
Yurtboshiga sog'liq, omonlik tilar,
Har yurtda bayrog'i, hilpirab turar.

Erking, ozodliging, madhingni kuylab,
Yozdi bu kun senga qizing Hurmatoy.
Movi, keng osmoning bag'rida doim,
Kulib tursin deyman faqat quyosh, oy.

Ayni kunlarda tumanimizdagi «Nafosat» to'garagiga qatnayapman. U yerda adabiyot ixlosmandlariga Quva tumani «Nafosat» ijodkorlar uyushmasi rahbari Zuhra Aliyeva ustozlik qilyaptilar.

Ularning rahbarligida o'tgan yili «Nafosat» deb nomlangan she'riy to'plamim chop etildi.

Tengdoshingiz Hurmatoy Dehqonova Farg'ona viloyati, Quva tumani, M.Zokirov nomli jamoa

xo'jaligidagi 14- maktabning 9- sinfida o'qiyapti. U o'ziga talabchan, bilimdon qiz. Maktabdagi barcha tadbir uning ishtirokisiz o'tmaydi. Goh boshlovchi, goh guruh sardori sifatida faol qatnashadi.

Hurmatoyning hayotdagi shiori «Intilganga tole yor». Shuning uchun ham u doimo intilib yashaydi. O'rganadi, izlanadi, kerak bo'lsa o'rgatadi.

A.ABDULLAJONOV.

UMR O'TIB KETMOQDA...

Umr o'tib, ketmoqda yoshlik,
Bobom deydi: «Yoshlik beboshlik».
Shunday ekan, iltimos do'stlar,
Orqaga bir boqib qo'yaylik.
Insonlarning xizmatini qilib,
Ularga bir yoqib qo'yaylik.
Zero, shunda deydilar bobom:
«Kattalarni hurmat qil mudom»
Shunda sen ham katta bo'lgan payt,
Hurmat qilar kichiklar albat.

OBI-HAYOT

Xayolimdan ketmas bir og'ir savol,
Dunyoda inson-chun eng kerak narsa.
Bu nima Quyoshmi, Oymi, Osmonmi?
Javobin topolmay surarman xayol.

Dunyoda Quyoshsiz yasholmas inson,
Oysiz ham nurafshon bo'lmaydi osmon.
Yana bu olamda obi hayotsiz
To'la- to'kin bo'lmas hech qaysi zamon.

Bolalar she'riyatiYOMG'IRLI NAHOR

Osmon gumburladi tong chog'i birdan,
Darakchi edi u iliq yomg'irdan,
O'jar shamol turdi shoxlarin egib,
Shiddatin tezlatdi gullarga tegib.
Gugurt chaqdi porlab momaqaldiroq,
Boshlandi buralib yomg'ir yog'aloq.
Deraza yonida turib qoldim men,
Bahor yomg'irin shod kutib oldim men.
Hovli chekkasida o'sgan atirgul,
Yuvinib, ochardi muattar ko'ngul,
Zaminni quchardi yomg'irli nahor,
U yilning gul fasli, go'zal navbahor.
Bolalar ko'chada chopib, quvishib,
O'ynardi yomg'irdan xursand bo'lishib.

BOBOMNING VARRAGI

Bobojonim nonvoylar,
Kelsa Navro'z, gul oylar,
G'ir-g'ir essa shabada,
Ish ko'payar ularda.
Non pishirib bo'lsalar,
Berib bizga kulchalar,
Dam olganda kech andak,
Uchiralar zo'r varrak.
Katta u eshik kabi,
G'o'ng'illaydi parragi,
Yeldan yangrar osmonda,
Oy ko'ringan tomonda.
Ilik unga jinchiroq,
Yonar uchirilgan choq.
Tomosha u bizlarga,
Chirog'i yulduzlarga,

Nazarmat

O'xshab yonib turadi,
Uni hamma ko'radi.
Bobojonim varragi,
Bolajonlar ermagi,
Ular varrak ko'ruvchi,
Bo'lar bir kun uchuvchi.

A'lochi

Sohibjon bilan iqtidorli o'quvchilarning Respublika XI anjumanida tanishib qoldim. U anchagina tirishqoq, qiziquvchan bola ekanligi ko'rinib turardi. Shuning uchun ham Sohibjonning qiziqishlari, maktabi-yu do'stlari haqida so'radim.

- Maktabimiz fizika va matematika fanlariga

qiziqadi. Sinfidan tashqari bo'ladigan ishlarda faol. Oilada onasiga, singlisi-Shahnozaxonga, bobo va buvilariga juda mehribon. Onasining aytishicha, unga topshirilgan ishni oxirigacha, sidqidildan bajarar ekan.

Sohibjon a'lo o'qishi, namunali xulqi bilan maktabdoshlariga o'rnak bo'layapti.

HAR ISHDA NAMUNA

ixtisoslashgan. Biz aniq fanlar bilan jiddiy shug'ullanish bilan bir qatorda adabiyot, tarix va ingliz tilini ham puxta o'rganib borayapmiz.

Shuning uchunmi, o'quvchilar fan olimpiadalarida, tadbirlarda, tanlovlarda faol qatnashib, maktabimiz sha'nini ko'tarayaptilar.

Bu yutuqlarda ustozlarning o'rni beqiyosdir. Jumladan, ona tili va adabiyot fani o'qituvchimiz Zuhra opa Rustamova, rasm va naqqoshlik fanidan Anvar aka Ravshanov kabi ustozlar bizga o'z bilimlarini berishda sira charchamaydilar. Ularning har biri haqida faqat iliq gaplarni aytish mumkin,-

deydi Sohibjon.

Tengdoshingiz Sohibjon Shukurov Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi 59-ixtisoslashgan maktabning 7-«A» sinfida a'lo baholarga o'qiydi. Shu bilan birga fan, hunar to'garaklariga qatnaydi. Bo'sh vaqtlarida rasm chizishni, she'r yozishni yaxshi ko'radi. Sport turlaridan futbolga

Tuman, viloyat tanlovlarida qatnashib, g'olib bo'lganida maktab rahbari Usmon aka Sohibjonni rag'batlantirib turadi. Bu esa uni yanada ko'proq izlanishga, o'qib-o'rganishga undaydi. Biz ham Sohibjonning o'qish va ishlariga rivoj tilab qolamiz.

I.ODILOV.

Ushbu ruknni Rustam OBID olib boradi.

Bilimim shu yerga yetib
keldikim,
Bilimsizligimni endi tushundim.
Abu Shukur Balxiy.

XVI asrda Daniya qirolligi tasarrufida bo'lgan G'arbiy Skaniya hududining ulug' sudyasi Otto Bragening oilasida o'nta farzand voyaga yetgan. Ular orasida ikkinchi o'g'il Tixo qandaydir g'alati, boshqalarnikiga o'xshamaydigan fe'l - atvori bilan ajralib turardi. Buni qarangi, Ottoning ukasi Georg kelib - kelib ana shu yuvvosh, lekin tirishqoq jiyanini unga tarbiyaga berishlarini so'rab qoldi. Tixo o'zining yuksak zoti -

astronomik kitoblarga sarflanayotganini payqab, xavotirga tushdi. Xullas, bo'lajak buyuk astronomga astronomiya bilan shug'ullanish qat'iy ta'qiqlab qo'yildi. Quvgina

ikrom bilan kutib olishdi. Yolg'iz bir nima yetishmadi, xolos: ular mening mashg'ulotlarimdan norozi bo'lishmasa, jindakina yon bosishsa, olam guliston edi.» Uni chekka-chekkadan

yetmaganday, Tixo aslzoda bo'la turib oddiy dehqon qiziga uylanishi oilada yana janjal chiqishiga olib keldi. Xullas, u endi faqat bir narsani - bu yerdan jo'nab ketishni istardi, xolos...

Tixo Germaniya bo'ylab kichkinagina ko'chma rasadxonasi bilan sayohatga chiqadi. Shunda astronomiyaning ashaddiy muxlisi, landgraf Vilgelm Kasselskiy Daniya qiroli Fridrix II ga agarda Bragega yetarlicha e'tibor berilmasa,

KOINOTGA INTILGAN KO'NGIL

nasabiga loyiq ravishda huquqshunos bo'lishi rejalashtirib qo'yilgan edi.

1559 yili 13 yoshli Tixo Kopengagen akademiyasi talabasiga aylandi. Shu ketishda Daniyada yana bir sudya paydo bo'lishi tayin edi, ammo bu ishga nogahonda ilohiy kuchlar aralashib qoldi. 1560 yili ro'y bergan Quyosh tutilishi ushbu rejani chippakka chiqarib yubordi. 14 yoshli bolakay shu hodisaning o'zidan ham ko'ra uni astronomlar o'ta aniqlik bilan bashorat qilganlaridan larzaga tushdi. Urushlar, qo'zg'olonlar, yo'ldagi mayda talonchiliklaru saroydagi yirik o'g'riliklar orasida, ittifoqchilarning munofiqligiyu xiyonatlar orasida abadiy va mustahkam, hatto qirollarning irodasiga bo'ysunmaydigan, ishonchli va doimiy bo'lgan bir narsa bor ekan-da har qalay!

QAYSAR O'SMIR

Shu-shu bolakay astronomiyaga bir umrlik mehr qo'ydi. Uni dastlab Kopengagenda, keyin Leypsigda uzluksiz kuzatib borayotgan tarbiyachi esa allaqanday kodekslardan Tixoning ko'ngli soviganini, otasi Knudstropdan yuborayotgan pullar

bola esa endi kechalari o'g'rincha shug'ullana boshladi. Uni shunday mashg'ulotlar ustida tutib olishganda, ochig'i, o'ziga ham noqulay bo'lib ketardi. To'g'ri-da, ilm-fan bilan shug'ullanish avom xalqning yumushi, aslzodalarga esa yarashmaydi. Uyat, nomus. Yuksak zot-nasabga nomunosib bu ishdan voz kechishni butun oila a'zolari bir bo'lib talab qilishadi, uni bu noto'g'ri yo'ldan qaytarishga urinishadi.

Kamdan-kam hollarda yuragini ochadigan Tixo bir do'stiga maktubida shunday yozadi: «Jamiki qarindoshlarim va do'stlarim meni keragidan ziyoda izzat-

cho'qilashgani sayin u ham jahl otiga minardi. Shu tariqa fe'l-atvori aynib, qiziqqon, asabiy va janjalkash odamga aylandi.

Qiziqqonligi oqibatida u Rostok shahrida qattiq pand yedi. Maydan sarhush bo'lgan davrada qarta o'yini ustida arzimagan narsadan janjal chiqdi. Birinchi bo'lib Tixo lov etib yonib ketdi-yu, duelni talab qildi. Mayxonaning qorong'u hovlisida raqibi qilich bilan uning burnini kesib tashladi. Tixo kumushdan yasama burun qo'ydirib oldi-yu, endi yanada odamoviroq bo'lib qoldi. Na aslzodalar davrasida va na saroyda ko'rinardi. Bunisi ham

Yevropaga taniqli bir olimimizdan ayrilib qolamiz, degan ma'noda shama qiladi. Qolaversa, falak toqiga yulduzlar bilan bitilgan ilohiy irodani o'qishga ko'maklashish hukmdorning burchi emasmi, axir?!

SHOHONA TUHFA

Xullas, qirol Tixo Bragega Zund bo'g'ozidagi Ven orolini hadya etib, u yerda qadimgi rimliklarning osmon ma'budasi Uraniya nomi bilan atalgan Uraniborg qasrini - Yevropadagi haqiqiy rasadxonani qurib beradi. Bu - kuzatish maydonchalari, kimyoviy tajribaxonalari, kutubxonasi, bosmaxonasi, kunduzgi kuzatishlar uchun ayvoni, qabul uchun suratlar va haykallar bilan bezatilgan zallari, sayr uchun bog'i, mehmonxonasi, ustaxonalari va xizmat xonalari bo'lgan o'ziga xos ilm-fan saroyi edi. Qirol bu ishga «bir bochkadan ortiqroq oltin» sarfladi. Bragening polyak biograflaridan biri hisoblab chiqishiga ko'ra, bu 1,5 million dollarga yaqin mablag'ni tashkil etadi.

Ya'ni, qirol Tixoni shunchaki siylagani yo'q, balki shohona muruvvatga ko'mib yubordi. Tixoning ixtiyorida hamma narsa - xizmatkorlar, ustalar, yordamchilar, xullas, aslzoda dvoryanga lozim ko'rilgan jamiki qulayliklar mavjud, ustiga-ustak, mashg'ulotlarning past tabaqa vakillariga mansub, deb unga hech kim ta'na qilolmasdi. Aksincha, endilikda, kimsan Tixo Bragedan zoyichanoma olish uchun Yevropaning barcha aslzodalari Ven oroliga intilib qolishgandi!

Olim o'z qasrida 20 yil hayot kechirdi, tungi osmonni kuzatmagan paytlari kamdankam bo'lardi. U hamma narsani o'rganardi: Quyosh, Oy harakatidagi og'ishlarni kuzatdi, Mirrix orbitasini tadqiq etdi. Yangi yulduzni kashf qildi, kometalar bilan shug'ullandi. Shu qadar katta ishni bajardiki, uning hajmini hech narsaga qiyoslash mumkin emas. Kopernik o'nlab kuzatishlar olib borgan bo'lsa, Brage o'n minglab kuzatishlar o'tkazdi. Uning 1923 yilga kelibgina nashr etilgan asarlari naq o'nta yirik jilddan iborat. Olimning yulduzlar jadvali eng birinchi zamonaviy to'liq jadval bo'ldi. Golland olimi, astronomiya tarixchisi A.Pannekukning iborasi bilan aytganda, Tixoning bu asari astronomiya tarixida yangi davr boshlanganidan dalolat beradi. Bragega qadar hech kim bunchalik sinchkovlik bilan aniq ish olib bormagan. U Yerdagi yil uzunligini bir sekunddan kamroq bo'lgan xato bilan o'lchay olgan edi. Ko'nglida esa hanuz xotirjamlik yo'q: «Quyoshni «to'xtatgan» va Yerni «o'midan siljitgan» o'sha polyak nahotki haq bo'lsa?» Sayyoralarning Kopernik yaratgan orbitalari go'yo bir halqa bo'lib, Tixoning boshini, miyasini iskanjaga olardi. To'g'ri, Ptolemeyning Yer Koinot markazida turadi, Quyosh, Oy va boshqa osmon jismlari uning atrofida

Buyuk kishilar olmos yanglig' noyob va shu qadar serjilodir.
Sharq naqli.

aylanadi, degan ta'limoti chiroyli bir rivoyatdan bo'lak narsa emas. Buni yulduzlarning o'zi ham inkor etib turibdi. Biroq, ayni paytda polyakka ishonish, Yer ham yoritqich atrofida aylanuvchi boshqa osmon jismlari qatorida oddiy bir jism ekanini tan olish - o'ziga xos isyon, Vatikan bilan Fridrixni janjallashtirib qo'yish demakdir. Bu yana, qirolning muruvvatlaridan mahrum bo'lish, Uraniborgni halokatga uchratish, tadqiqotlarni to'xtatish, olim hayotining bosh maqsadi - sayyoralarning harakatining aniq nazariyasini yaratishdan vaqtincha voz kechish degan edi.

O'ZINI - O'ZI ADASHTIRGAN OLIM

-Ha, ha, Kopernikni tan olish - ilm-fanga halaqit berish demakdir!

Tixo shunday deb o'zini yupatar edi. Asta-sekin o'zining gaplariga o'zi ishona boshladi. Devoro'choqda olov quvnoq gurillab, qovurilgan g'oz to'shi qadimiy idishlarda tilla rangda tovlanib tursa, odam o'zini ishontirishi qiyinmi? Xullas, Ptolemey

Klavdiyning xatolarini takrorlamagan va Kopernikning xulosalarini hisobga olgan holda dunyoning yangi tizimini yaratish zarur. Va nihoyat, olim mana shu noqis, soxta Koinotni yaratdi ham. Unga ko'ra, Koinot markazida katolik dini aqidalarini buzmaganda Yer qilt etmay turadi. Uning atrofida Quyosh, Quyosh atrofida esa xuddi Kopernik ta'limotida bo'lganidek boshqa barcha sayyoralarning aylanadi. Yerdan boshqa hammasi! Tixoning bu yarim haqiqatida achinarli, ayanchli bir nima bor.

Brage Vatikanning g'azabidan emas, balki cherkovni ranjitib qo'yishdan cho'chidi, uning og'ir fe'l-atvori esa Uraniborgning boshiga yetdi. Fridrixning vafotidan so'ng astronomning kibru havosidan va qo'rs muomalasidan bezigan saroy ahli Daniya taxtining yosh vorisini unga qarshi qaray boshladi. Brage avvaliga yosh hukmdorga tuhfa etgan narsasiga ishondi: mis ustidan oltin hal yuritilgan chiroyli globusni va uning atrofida Quyosh bilan Oy aylanishini ko'rgan qudratli

bolakay xursand bo'lib ketgandi-da, har qalay. Biroq bu yordam bermadi... Maxsus taftish guruhi Tixoning kuzatishlarini xatarli qiziquvchanlikka to'liq, degan xulosa bilan ta'qiqlab qo'ydi. Tahqirlangan olim esa bu safar Vatanini butunlay tark etdi.

Brage o'zini qanchalik xo'rlangan deb bilmasin, homiylarga bir umr yolchigani yashirib bo'lmas haqiqat. Navbatdagi homiy imperator - Rudolf II Tixoni Pragada o'z panohiga oldi. Endi olimning shogirdlari orasida bo'lg'usi buyuk astronom Iogann Kepler bor edi va ikkovlari chiqishmay qolishdi. «Uzluksiz va beshafqat haqoratlariga ko'milmay turib, Tixoning yonida yashab bo'lmaydi», deb yozgandi Kepler. Biroq, ayni paytda, daniyalik jizzaki olimning xizmatlarini ham qadrlash kerak: uning sayyoralarning harakatiga oid va o'z davri uchun nihoyatda aniq bo'lgan kuzatishlari Kepler o'zi kashf etgan uchta qonunni isbotlab berishi uchun asos bo'lib xizmat qildi.

Bizning to'garak

QUYOSH

Osmonga chiqdi,
Yarqiragan tosh.
Tikilib boqsam,
Nur sochar quyosh.
Chetida go'yo,
Nur jilvalanar.
Taftidan zamin,
Ajb tovlanar.

Robiya ORTIQOVA,
Akmal Ikromov tumanidagi 193 - maktabning
6 - «V» sinf o'quvchisi.

Yakkasaroy tumanidagi 118 - maktabning 4 - «A» sinf
o'quvchisi Dilrabo DO'STQOBILOVA «Mangu olov
yonida» nomli rasm chizib yuboribdi.

SHE'RIY TOPISHMOQ

Go'sht qiymalagichga solib,
Obdon maydalab olib,
Suvini siqib olamiz,
Doshqozonga solamiz.
Yong'oq, tosh, yog', un bilan,
Kavlab tunu kun bilan,
Aytilar ezgu tilak,
Tayyor boldi ...

Zamira AHROROVA,
Toshkentdagi 272 - maktabning
4 - «A» sinf o'quvchisi.

Adabiyotga, ayniqsa, she'riyatga ishtiyoqim baland.
Shundanmi, mitti-mitti she'rlar mashq qilaman.
She'rlarimning birinchi o'quvchisi ham,
kamchiliklarimni ko'rsatib, yutuqlarimni maqtaydigan
ham bobojonim - Mirjamol ota Rahmatov bo'ladilar.
Bu mening 5 yoshli paytimda buvam bilan tushgan
suratim. Hozir 7 - sinfda o'qiyapman. She'rlarimdan
birini siz ham bir o'qib ko'ring-a:

TONGDA

Har tong barvaqt uyg'onib,
Deyman yuzlarim yonib:
- Oyijonim assalom,
Mehribonim assalom!
Oyim yuradi bog'da,
Unga parvona yellar.
Gulzorlarda, chamanda,
Ta'zim qiladi gullar.
Oyijonimga atab,
Shoxda sayraydi qushlar.
Xuddi mendek onamni,
Butun borliq olqishlar.

Sevara RAHMATOVA,
Akmal Ikromov tumanidagi
75 - maktabning 7 - sinf o'quvchisi.

YULDUZLAR

Osmondagi yulduzlar,
Go'zalgina qunduzlar,
Orom olib kunduzlar,
Uxlaydimi yulduzlar?
Osmonning oltinlari,
Oy momoning qizlari..
Kunduz quyosh nurida,
Ko'rinmaydi izlari.

Aziza BO'TAYEVA,
Samarqand viloyati,
Qo'shrabot tumanidagi 15 - maktabning
7 - «A» sinf o'quvchisi.

MARVARID TUT

Kattaligi naq barmoqdek keladigan mevalari g'arq pishganidan shoxlari yerga egilgan marvarid tut yon qo'shnisi yong'oqni zimdan kuzatardi. Qo'shnisining g'alati bir odati bor: fikri hayoli kiyimda. Bechora tut esa onadan qanday tug'ilgan bo'lsa, shundayligicha qolgan. Yong'oq avvaliga harir libos kiydi. Ustidan yashil tUSDagi yopinchiq yopdi. Hech fursat o'tmay jigarrangli dag'al libos kiydi. Tut esa hayratlanib: «Qo'shnijon, kiyimga bunchalik o'ch bo'lish yaxshi

oqibatlariga olib kelmaydi» dedi bir kuni. «Sening nima ishing bor? Hasad qilganingdan shunday deyapsan-da. Yashil rangli qalin matodan ajoyib palto tiktiryapman. Hademay bitib qoladi», deya havolandi yong'oq...

Bir kuni bog' sohiblari tut terishga kelishdi. Daraxtning tagiga kattakon chodir tutishdi-da, ehtiyotkorlik bilan daraxt shoxlarini silkitib,

mevalarini qoqib olishdi. Kiyimim yo'q, deya o'kinib yurgan tut chodirga beozorgina tushib olganidan xursand edi.

jigarrangli dag'al libosda bo'lib qoldi. Uni bir toshning ustiga qo'yib, ikkinchi tosh bilan boshiga tushirdi. Mag'zining oralaridagi harir

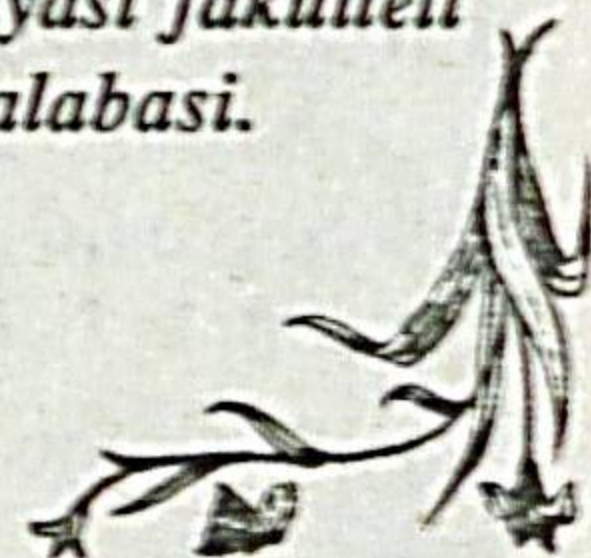
VA KIYIMGA O'CH YONG'OQ

(Ertak).

Oradan hech fursat o'tmay bog' sohiblari yana kelishdi. Bu gal shig'il pishgan yong'oqlarni terib olishdi. Qanday qilib deysizmi? Kattakon yog'och bilan yong'oqning shoxlariga ura boshlashdi. Chiroyli liboslarga burkangan yong'oq yerga tosh kabi uchib tushdi. Tushdi-yu yashil libosi yechilib,

liboslarini ham yirtib, har tarafga otib tashladi. Bu voqealarni kuzatib turgan marvarid tut kiyimsiz yurganidan xursand bo'lgan bo'lsa, yong'oq qo'shnisi tutning gaplarini esladi.

Zebiniso RAHMATOVA,
O'zMU, o'zbek
filologiyasi fakulteti
talabasi.

BUVIMNING ERTAKLARI

(Hikoya).

Kechagidek yodimda, atrofni oqshomning qop-qora nafasi qoplashi bilanoq, ukasingillarim bilan buvimning yonlariga o'tirib, ertak aytib berishlarini iltimos qilardik. Chunki, buvim ertak aytganda go'yo o'z boshidan kechirgandek ta'sirchan qilib aytib berardilar. Biz esa butun vujudimiz quloqqa aylanib tinglardik. Birov halaqit bergudek bo'lsa, o'sha odamni juda-juda yomon ko'rib qolardik. «Ko'k sigir», «Yalmog'iz kampir», «Qirq qiz», «Tillacha», «Zumrad va Qimmat»larni tinglab go'yo men ham o'sha ertaklar olamiga kirib qolardim. Mard, jasur va oliyjancb fazilatlarga ega odobli, aqlli hamda to'g'ri so'zli qahramonlarga qo'shilib salbiy qahramonlarga qarshi xayolan kurashardim. Ko'k sigirni har kuni kaltaklovchi xasis boyni, hammani

qo'rqitib, vasvasaga soluvchi yalmog'iz kampirni, qirq qizlarni o'g'irlab, tog'lar orasida g'oyib bo'lgan devni hali-hanuz kechira olmayman. Chunki, ular yaxshilik urug'idan unib chiqqan ezgulik daraxtiga to oxirgi nafaslarigacha bolta urmoqchi bo'ladilar. Xullas, har kuni ertak tinglab, uning sirli, sehrli

va qiziq xayollari og'ushida uxlab qolardim...

Ertaklarda voqealar doim ijobiy yakun topadi. Ezgulik uchun kurashganlar murod-maqсадlariga yetadilar.

Afsuski, hozir buvijonim hayot emaslar. Biroq hali ham buvijonimdan ertaklar tinglab, xayolot olamiga g'arq bo'lgim kelaveradi.

Ajabmaski, buvijonimning ertaklari umrim davomida ezgulikka yetaklovchi bir oliy

fazilatning vujudga kelishida vosita bo'lsa. Zero, bobojonu buvijonlarimiz hayot ilmining sohibidirlar.

Men kichkintoy ukajonu singilchalarimga ertak eshitib, hikmatlarga quloq tutib ulg'ayishlarini maslahat berardim.

Ortiqxo'ja NOROV,
Alisher Navoiy nomidagi
Respublika Nafis san'at
litseyining
II - sinf o'quvchisi.

- Feruza qizim nega oyog'ingni yuvmading?

- Oyijon, mana yuvib keldim-ku.

- Oyog'ingni tagini yuvibsanu tepasiga suv tegmabdi-da.

- Axir oyog'imning tepasi bilan yurmayman-ku.

Oybek xursand bo'lib dedi:

- Tog'am mashina yutdilar.

- Voy-vuy tog'amning og'zi shuncha kattami?- dedi hayron bo'lib Feruza.

F. MUXTOROVA,
Yunusobod tumanidagi
Fuzuliy nomli maktabning
4 - sinf o'quvchisi.

QABRISTONDAN ILASHGAN ILON

Bu voqeani menga buvijonim aytib berganlar. Buvim kichik singillari bilan bir kuni qabristonga pichan o'rishga borishibdi. Kun qoq tikkaga kelgan, havo juda ham issiq ekan. Buvim qabristondan qo'rqarkanlar. Shuning uchun ular ichkariga kirmabdilar. Singillarini kiritib yuborib, o'zlari tashqarida kutib turibdilar. Singillaridan xabar bo'lmagach, qo'rqa-pisa ichkariga kiribdilar. Qarasalar, singillari katta pichan bog'ini zo'rg'a ko'tarib chiqayotganmishlar. Ular bir-birlariga yordamlashib, pichanni ikkiga bo'lishibdi va yo'lga tushishibdi. Shunda singillari:

—Opa, boshimda bir nima o'rmalayapti-ya,- debdi. Buvim unga ahamiyat bermaslik kerakligini aytibdilar. Ular yana yo'l yuribdilar. Shu vaqt buvim qarasalar, singillari ko'targan pichanning bog'idan katta ilon tushib kelayotganmish...

Singillari ham orqa tomonga og'ib ketibdilar. Singillarini qo'rqitib yubormaslik uchun buvim indamabdilar. Ilon osilib boraveribdi. Oxiri, «shalop» etib yerga tushibdi. Shunda singillari:

—Voy, boshimdan bir nima yerga tushib, yengil bo'lib qoldim-a,-debdi va pichanni tashlabdi.

Shu payt ilon sudralganicha singillari tomon boraveribdi. Bundan qo'rqib ketgan buvim yelkalaridan pichanni tashlab, ilon tomon yuguribdilar va qo'llariga tushgan narsani u tomon uloqtira boshlabdilar. Ilon hamla qilishni to'xtatib, o'tlar orasiga yashirinibdi. Shunday qilib, buvijonim singillarini ilondan qutqarib qolgan ekanlar.

Javohir ERGASHEV.

KUNLARDAN BIR KUN

gaplarini jimgina eshitib kelardik.

Bu voqea bo'lib o'tganiga ancha bo'ldi. Biz sinfimiz o'quvchilari bilan sayrdan qaytayotgandik. Ancha kech bo'lib qolgan, atrof zimiston edi. Qishlog'imizga ikkita yo'l bor biri yong'oqzordan, biri, jar yoqasidan... Ikkala tomon ham

Yong'oqzorni deyarli yarmini bosib o'tganimizda bir yong'oqning tagida turgan eshakka ko'zimiz tushib qoldi. Hammamiz hayron bo'lib qoldik. Kim kechasi bu y e r d a

eshagini qoldirib ketdiykin? Shu payt Zoir:

-Ana, aytmadimmi, bu ajina!-dedi. Hammamizni yuragimizga vahima oraladi. Hatto baqirib ham yubordik. Shu payt bizni hayron qoldirib... eshak hangrab yubordi. Hammamiz Zoirni gapiga ishonib qo'rqanimiz uchun uyalib ketdik. Biz yo'limizda ketaverdik. Lekin

eshak ham bizning ketimizdan ergashdi. Adashib qolgandir-da, biz bilan qishloqqacha boradi, -deb orqamizga qarab-qarab yo'limizda davom etdik.

Qishloqqa kiraverishda orqamizga qarasak, eshak yo'q. Yana ajablanib bir-birimizga qaradik. Eshak g'oyib bo'lgandi. Yerda ham yo'q, ko'kda ham. Biz uni na eshakligi va na ajinaligini bilolmay uy-uyimizga tarqadik. Bu voqeadan xabar topgan ota-onalarimiz bizni endi kechqurun ko'chaga chiqarmaydigan bo'lishdi.

Doniyor FAYZIEV,
Parkent tumanidagi
35 - o'rta maktabning
5 - sinf o'quvchisi.

AJINAMI

YO ESHAK?

qo'rqinchli bo'lgani uchun biz yong'oqzor tomondan yuradigan bo'ldik. Hammamiz birgalikda qo'rqa-pisa yo'lga tushdik. Sinfoshimiz Zoir kechalari jarlar, yong'oqlar atrofida turli sharpalar yurishini aytib kelayotgandi. Biz ichimizda rosa qo'rqsak-da, uning

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

Muassislar:
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
DAVLAT MATBUOT
QO'MITASI,
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI XALQ
TA'LIMI VAZIRLIGI,
«KAMOLOT»
YOSHLAR IJTIMOY
HARAKATI,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» XAYRIYA
JAMG'ARMASI

BOSH MUHARRIR:
Umida ABDUAZIMOVA
TAHRIR HAY'ATI:
Shuhrat AHMEDOV,
Jamoliddin FOZILOV,
Oynisa
MUSURMONOVA,
Qahramon
QURONBOYEV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir
o'rinbosari),
Po'lat MO'MIN,
Mukarrama MURODOVA,
Tohir MULLABOYEV,
Ergashvoy SARIQOV.

Noshir «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

Gazeta «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi kompyuter
bo'limida terib sahifalandi.
Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.

«Sharq» nashriyot-
matbaa aksiyadorlik
kompaniyasida 46.291
nuxxada ofset usulida bosildi.
Korxonaning manzili: «Buyuk
Turon» ko'chasi, 41.
Buyurtma № T-267
Gazetani
Abduhamid
ABDUG'AFFOROV
sahifaladi.
Navbatchi:
Feruza ODILOVA

Ro'yxatdan o'tish tartibi
№ 000137
Manzilimiz: 700129,
Toshkent shahri, Navoiy
ko'chasi, 30-uy.

Tel: 144-62-34.
144-63-08